GENERALINĖS ADVOKATĖS
ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,
pateikta 2020 m. sausio 22 d.[1]

Byla C-634/18

Prokuratura Rejonowa w Słupsku
prieš
JI

(*Sąd Rejonowy w Słupsku* (Lenkija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pamatinis sprendimas 2004/757/TVR – Būtiniausios nuostatos dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje – Taikymo sritis – 2 straipsnio 1 dalies c punktas ir 4 straipsnio 2 dalies a punktas – Asmeninis vartojimas – Didelis narkotikų kiekis – Nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas“

1. *Nullum crimen nulla poena sine lege scripta, praevia, certa et stricta*. Šio posakio, kuriame įtvirtinta aiški taisyklė ir pagrindinis nusikaltimų ir bausmių teisėtumo principas, sąvokos visgi tebereikalauja išaiškinimo[2].

2. Šioje byloje *Sąd Rejonowy w Słupsku – XIV Wydział Karny* (Slupsko apylinkės teismas, XIV baudžiamųjų bylų skyrius, Lenkija) prašo pateikti 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR, nustatančio būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, aiškinimo gaires[3]. Iš esmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagal nacionalinę teisę susidariusi situacija, kai sąvoka „didelis narkotikų kiekis“, pagal Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punktą reiškianti nusikalstamą veiką sunkinančiomis aplinkybėmis, apibrėžiama ne nacionalinės teisės aktuose, bet kiekvienu konkrečiu atveju vertinama nacionalinių teismų, yra suderinama su tuo pamatiniu sprendimu ir nusikalstamų veiksmų ir bausmių teisėtumo principu. Kad atsakytų į šį klausimą, Teisingumo Teismas pirmiausia turi išsiaiškinti, ar jis turi kompetenciją atsakyti į prejudicinius klausimus bylose, susijusiose su asmeniniam vartojimui laikomais narkotikais, t. y. situacija, kuri nepatenka į pamatinio sprendimo taikymo sritį pagal jo 2 straipsnio 2 dalį, taip pat ar šioje byloje taikoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (toliau – Chartija)[4].

1 Originalo kalba: anglų.

2 Žr., pvz., mano išvadą, pateiktą byloje *IK (papildomos bausmės vykdymas)*, C-551/18 PPU, EU:C:2018:890. Taip pat žr. velionio ir labai gerbiamo mano kolegos generalinio advokato Yves Bot išvados, pateiktos byloje *M. A. S. ir M. B.*, C-42/17, EU:C:2017:564, 74 punktą, kuriame primenama, kad nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas yra vienas iš pagrindinių šiuolaikinės baudžiamosios teisės principų, suformuluotų būtent Italijos kriminologo Čezarės Bekarijos, kuris savo žymiajame veikale „Apie nusikaltimus ir bausmes“ (1764 m.) citavo Monteskjė (*De l'Esprit des Lois* (XI knyga, VI skyrius, *de la Constitution d'Angleterre*), 1748 m.).

3 OL L 335, 2004, p. 8.

4 OL C303, 2007, p. 1.

Teisinis pagrindas

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija

3. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK), pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje, 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[n]iekas negali būti nuteistas už veikimą ar neveikimą, kurie pagal jų padarymo metu galiojusią nacionalinę ar tarptautinę teisę nebuvo laikomi nusikalstamomis veikomis. Taip pat negali būti skiriama griežtesnė bausmė negu ta, kuri buvo taikoma nusikalstamos veikos padarymo metu“.

ES teisė

Europos Sąjungos sutartis

4. Europos Sąjungos sutarties (kurios versija buvo taikoma tuo metu, kai buvo priimtas Pamatinis sprendimas 2004/757) 31 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta, kad bendri teisminio bendradarbiavimo veiksmai baudžiamosiose bylose apima „laipsnišk[ą] ėmim[ą]asi priemonių, nustatančių būtiniausias taisykles, susijusias su nusikaltimo sudėties požymiais ir bausmėmis organizuoto nusikalstamumo, terorizmo ir neteisėtos prekybos narkotikais srityse“. Pagal šios Sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktą Tarybai suteikiama kompetencija vieningai valstybės narės arba Komisijos iniciatyva priimti pamatinius sprendimus „siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus. Pamatiniai sprendimai valstybėms narėms yra privalomi rezultatų, kuriuos reikia pasiekti, atžvilgiu, bet palieka nacionalinėms valdžios institucijoms galimybę pasirinkti jų įgyvendinimo formą ir būdus. Jie nėra tiesiogiai veikiantys“.

Chartija

5. Chartijos 49 straipsniu perteikiama EŽTK 7 straipsnio 1 dalies esmė ir praplečiamas jos turinys. Šiame straipsnyje nustatyta:

„1. Niekas negali būti nuteistas už veikimą ar neveikimą, kurie pagal jų padarymo metu galiojusią nacionalinę ar tarptautinę teisę nebuvo laikomi nusikalstamomis veikomis. Taip pat negali būti skiriama griežtesnė bausmė negu ta, kuri buvo taikoma nusikalstamos veikos padarymo metu. Jeigu po to, kai nusikalstama veika buvo padaryta, įstatymo nustatyta lengvesnė bausmė, skiriama lengvesnė bausmė.

2. Šis straipsnis nekliudo teisti ir nubausti kiekvieną asmenį už veikimą ar neveikimą, kurie jų padarymo metu buvo laikomi nusikalstamomis veikomis pagal visuotinai pripažintus bendruosius teisės principus.

<…>“

6. Pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį Chartijos nuostatos „skirtos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams, <…> bei valstybėms narėms tais atvejais, kai šios įgyvendina Sąjungos teisę“. 52 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „[š]ioje Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių [EŽTK] garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta [EŽTK] <…>“.

Pamatinis sprendimas 2004/757

7. Toliau pateikiamos bylai reikšmingos Pamatinio sprendimo 2004/757 konstatuojamosios dalys. „Neteisėta prekyba narkotikais kelia grėsmę Europos Sąjungos piliečių sveikatai, saugai ir gyvenimo kokybei bei valstybių narių teisėtai ekonomikai, stabilumui ir saugumui“ [5]. „Reikia priimti būtiniausias taisykles, susijusias su neteisėtos prekybos narkotikais ir prekursoriais nusikaltimų sudėties požymiais, kurios Sąjungos lygiu leis laikytis bendro požiūrio į kovą su tokia prekyba“ [6]. ES veiksmai turėtų būti sutelkti „į sunkiausius su narkotikais susijusius nusikaltimus“, o „[s]u asmeniniu vartojimu susijusio tam tikro elgesio neįtraukimas į [Pamatinio sprendimo 2004/757] taikymo sritį nereiškia, kad Taryba valstybėms narėms rekomenduoja taip spręsti šiuos kitus atvejus savo nacionalinės teisės aktuose“ [7]. „Valstybių narių numatytos bausmės turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bei apimti laisvės atėmimo bausmes. Nustatant bausmės griežtumą, reikėtų atsižvelgti į faktinius požymius, pvz., prekiaujamų narkotikų kiekius ir rūšį bei tai, ar nusikaltimas buvo padarytas nusikalstamo susivienijimo“ [8]. „Pastangų kovojant su neteisėta prekyba narkotikais veiksmingumas iš esmės priklauso nuo šį pamatinį sprendimą įgyvendinančių nacionalinių priemonių suderinimo“ [9].

8. 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų baudžiamumą už šią tyčinę veiką, neturint į ją teisės [už šią neteisėtą tyčinę veiką]:

a) narkotikų gaminimą, gamybą, gavybą, ruošimą, pasiūlymą, pasiūlymą turint tikslą parduoti, platinimą, pardavimą, pristatymą bet kokiomis sąlygomis, pardavimą tarpininkaujant, siuntimą, siuntimą tranzitu, gabenimą, importavimą ar eksportavimą;

b) aguonų, kokaino krūmų ar kanapių auginimą;

c) narkotikų laikymą ar pirkimą, siekiant užsiimti viena iš a punkte nurodytų veiklų;

d) prekursorių gamybą, gabenimą ar platinimą, žinant, kad jie bus panaudoti neteisėtam narkotikų gaminimui ar gamybai, arba tokiais tikslais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje apibūdinta veika neįtraukiama į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį, kai šios veikos kaltininkai tai darė išimtinai savo pačių asmeniniam vartojimui, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.“

9. 4 straipsnyje nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, siekdama užtikrinti, kad už 2 ir 3 straipsniuose apibrėžtus nusikaltimus būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis bausmėmis.

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 straipsnyje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama įkalinimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 1–3 metai.

5 1 konstatuojamoji dalis.
6 3 konstatuojamoji dalis.
7 4 konstatuojamoji dalis.
8 5 konstatuojamoji dalis.
9 9 konstatuojamoji dalis.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama įkalinimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 5–10 metų, kiekvienos iš šių aplinkybių atveju:

a) nusikaltimas susijęs su dideliais narkotikų kiekiais;

<…>“

Nacionalinė teisė

10. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii* (2005 m. liepos 29 d. Įstatymas dėl kovos su narkomanija, toliau – Įstatymas dėl kovos su narkomanija) 62 straipsnyje nustatyta:

„1. Asmenys, kurie, pažeisdami šio įstatymo nuostatas, laiko narkotinių ar psichotropinių medžiagų, baudžiami laisvės atėmimu iki 3 metų.

2. Jei 1 dalyje nurodyta veika susijusi su dideliu narkotinių ar psichotropinių medžiagų kiekiu, nusikalstamą veiką padaręs asmuo baudžiamas laisvės atėmimu nuo vienų iki dešimties metų.“

Faktinės aplinkybės, procesas ir prejudiciniai klausimai

11. *Prokuratura Rejonowa w Słupsku* (Slupsko apylinkės prokuratūra, toliau – *Prokuratura*) iškėlė JI bylą, be kita ko nustačiusi, kad jis i) 2016 m. lapkričio 7 d. laikė reikšmingą kiekį psichotropinės medžiagos amfetamino, kurio bendras grynasis svoris buvo 10,73 gramų, ir narkotinės medžiagos marihuanos, kurios bendras svoris buvo 16,07 gramų, – taip padarė Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikalstamą veiką, ir ii) 2016 m. lapkričio 28 d. laikė narkotinę medžiagą marihuaną, kurios bendras grynasis svoris buvo 2,00 gramai, ir psichotropinę medžiagą amfetaminą, kurios bendras grynasis svoris buvo 0,49 gramo, – taip padarė minėto įstatymo 62 straipsnio 1 dalyje numatytą nusikalstamą veiką.

12. Neginčijama, kad JI šiuos narkotikus laikė asmeniniam vartojimui. Baudžiamojoje byloje, remiantis faktinėmis aplinkybėmis, JI prisipažino įvykdęs visas inkriminuojamas nusikalstamas veikas.

13. *Sąd Rejonowy w Słupsku – XIV Wydział Karny* (Slupsko apylinkės teismas, XIV baudžiamųjų bylų skyrius, Lenkija) pažymi, kad Pamatiniame sprendime 2004/757 sąvoka „didelis narkotikų kiekis“ neapibrėžta. Nacionalinėje teisėje sąvoka „didelis [narkotikų] kiekis“, kuri vartojama Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalyje, taip pat neapibrėžta. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad teismų praktikoje šią spragą buvo bandyta pašalinti nustatant sistemą kriterijų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, ar narkotikų kiekis yra „didelis“, „nedidelis“ arba „įprastas“. Šie kriterijai apima svorį (gramai, kilogramai, tonos, dozių skaičius), narkotinės medžiagos rūšį (skirstymas į stipriuosius ir lengvuosius narkotikus) ir paskirtį (komercinis naudojimas, asmeninis vartojimas). Tačiau „didelio [narkotikų] kiekio“ sąvoka išlieka neaiški ir skirtingi nacionaliniai teismai ją apibrėžia nevienodai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikia keletą pavyzdžių, iš kurių matyti, kad nacionalinėje teismų praktikoje ta sąvoka aiškinama nevienodai [10].

10 Žr. šios išvados 76 punktą ir 45–46 išnašas.

14. Tuo vadovaudamasis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl minėtos teismų praktikos suderinamumo su EŽTK 7 straipsnyje nustatytu nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principu. Jis taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad sąvoka „didelis narkotikų kiekis“ ES lygmeniu neapibrėžta ir akivaizdu, kad šis klausimas paliktas valstybių narių diskrecijai, todėl Europos Sąjungos piliečiams gali būti sudaromos nevienodos sąlygos priklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje yra jų gyvenamoji vieta.

15. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad tuos klausimus jau aptarė *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas, Lenkija), kuris 2012 m. vasario 14 d. sprendime konstatavo, kad Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalis, kiek joje „didelis [medžiagos] kiekis“ numatytas kaip nusikaltimo sudėties požymis, yra suderinama su Lenkijos konstitucija.

16. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė Teisingumo Teismui šiuos klausimus:

„1. Ar 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte kartu su 2 straipsnio 1 dalies c punktu įtvirtintos ES teisės normos turi būti aiškinamos taip, kad šiomis nuostatomis nedraudžiama aiškinti sąvoką „didelis narkotikų kiekis“ kiekvienu konkrečiu atveju, kai nacionalinis teismas atlieka individualų vertinimą, o atliekant tokį vertinimą nebūtina taikyti jokio objektyvaus kriterijaus ir visų pirma nustatyti, ar nusikalstamą veiką padaręs asmuo laiko narkotikų veiklai, kuriai taikoma minėto Pamatinio sprendimo 4 straipsnio 2 dalies a punkto norma, vykdyti, būtent gaminti, siūlyti, parduoti, platinti, tarpininkauti ir tiekti bet kokiomis sąlygomis?

2. Ar teisminės apsaugos priemonės, būtinos ES teisės normų, nustatytų Pamatiniame sprendime 2004/757, visų pirma 4 straipsnio 2 dalies a punkte kartu su 2 straipsnio 1 dalies c punktu, veiksmingumui ir efektyvumui užtikrinti, kai [Įstatyme dėl kovos su narkomanija] nėra tikslios „didelio narkotikų kiekio“ sąvokos apibrėžties ir šis klausimas paliktas aiškinti konkrečią bylą nagrinėjančiam teismui vadovaujantis „teismo turima diskrecija“, yra pakankamos siekiant užtikrinti Lenkijos piliečiams veiksmingą apsaugą pagal ES teisės normas, nustatančias minimalias nuostatas, įtvirtinančias nusikalstamos veikos ir bausmių sudėties požymius neteisėtos prekybos narkotikais srityje?

3. Ar nacionalinės teisės norma, numatyta Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalyje, atitinka ES teisę, visų pirma [normą], įtvirtintą Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte, siejamame su 2 straipsnio 1 dalies c punktu, ir, jeigu taip, ar Lenkijos nacionalinių teismų pateiktam „didelio psichotropinių medžiagų ir narkotinių medžiagų kiekio“ sąvokos aiškinimui neprieštarauja ES teisės norma, pagal kurią asmeniui, įvykdžiusiam nusikaltimą, susijusį su didelio narkotikų kiekio laikymu siekiant vykdyti veiklą, numatytą Pamatinio sprendimo 2004/757 2 straipsnio 1 dalies c punkte, taikoma griežtesnė baudžiamoji atsakomybė?

4. Ar Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalis, kurioje numatyta griežtesnė baudžiamoji atsakomybė už didelio psichotropinių medžiagų ir narkotinių medžiagų kiekio laikymą, kaip jį aiškina Lenkijos teismai, prieštarauja lygybės ir nediskriminavimo principams ([EŽTK] 14 straipsnis ir [Chartijos] 20 ir 21 straipsniai, siejami su [Europos Sąjungos sutarties] 6 straipsnio 1 dalimi)?“

17. Rašytines pastabas pateikė *Prokuratura*, Čekijos, Nyderlandų, Lenkijos, Ispanijos, Švedijos vyriausybės ir Komisija. 2019 m. spalio 2 d. surengtame teismo posėdyje *Prokuratura*, Lenkijos, Ispanijos, Švedijos vyriausybės ir Komisija pateikė žodines pastabas.

Vertinimas

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

18. *Prokuratura* teigia, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduotus klausimus, nes jie yra susiję su nacionalinės teisės, būtent Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalies, aiškinimu ir tos nuostatos atitiktimi Pamatiniam sprendimui 2004/757.

19. Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas, atsižvelgiant į SESV 267 straipsnį, neturi įgaliojimų priimti prejudicinių sprendimų dėl nacionalinėje teisėje nustatytų taisyklių aiškinimo. Teisingumo Teismo jurisdikcija apima tik ES teisės nuostatų nagrinėjimą[11]. Vis dėlto jis gali nurodyti nacionaliniam teismui visus ES teisės akto aiškinimo kriterijus, kurie gali būti naudingi vertinant tokių nacionalinės teisės nuostatų galiojimą. Be to, Teisingumo Teismui nėra jokių kliūčių performuluoti klausimus, siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ES teisės akto nuostatų išaiškinimą, kuris padėtų tam teismui išspręsti jo nagrinėjamą ginčą[12].

20. Šioje byloje prejudiciniai klausimai yra susiję su Pamatinio sprendimo 2004/757 2 straipsnio 1 dalies c punkto ir 4 straipsnio 2 dalies a punkto aiškinimu. Siekiant nustatyti, ar šioje byloje taikoma ES teisė, taip pat būtina išaiškinti minėto pamatinio sprendimo 2 straipsnio 2 dalį. Todėl pateikti prejudiciniai klausimai *prima facie* yra priimtini.

21. Komisija teigia, kad šioje byloje Pamatinis sprendimas 2004/757 netaikomas. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytų faktinių aplinkybių matyti, kad JI narkotikus laikė asmeniniam vartojimui. Pagal 2 straipsnio 2 dalį tokia veika nepatenka į Pamatinio sprendimo 2004/757 taikymo sritį.

22. Teismo posėdyje *Prokuratura* ir Lenkijos, Ispanijos bei Švedijos vyriausybės pritarė Komisijos argumentui.

23. Iš tiesų, iš 2 straipsnio 2 dalies formuluotės akivaizdu, kad atvejai, kai asmuo laiko narkotikus „savo pa[ties] asmeniniam vartojimui“, nepatenka į Pamatinio sprendimo 2004/757 taikymo sritį ir kad tokia veika reglamentuojama (ir bausmės už ją numatomos) nacionaliniame įstatyme. Tačiau, kaip paaiškinta pamatinio sprendimo 4 konstatuojamojoje dalyje, su asmeniniu vartojimu susijusio tam tikro elgesio neįtraukimas į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį nereiškia, kad Taryba valstybėms narėms rekomenduoja taip spręsti šiuos kitus atvejus savo nacionalinės teisės aktuose.

24. Lenkijos vyriausybė per teismo posėdį paaiškino, kad Įstatyme dėl kovos su narkomanija, kuriuo į nacionalinę teisę buvo perkeltas pamatinis sprendimas, kriminalizuojant narkotikų laikymą *nedaromas* skirtumas tarp laikymo asmeniniam vartojimui ir laikymo kitais tikslais. Vadinasi, 62 straipsnio 1 dalyje (narkotikų laikymas, už kurį baudžiama laisvės atėmimo bausme iki trejų metų) ir 2 dalyje (didelio narkotikų kiekio laikymas, už kurį baudžiama laisvės atėmimo bausme nuo vienų iki dešimties metų) narkotikų laikymas kriminalizuojamas *nepriklausomai* nuo to, kokiu tikslu jie laikomi. Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnyje narkotikų laikymas vertinamas būtent taip, todėl jo taikymo sritis, atsižvelgiant į narkotikų laikymą pagal pamatinio sprendimo 2 straipsnio 1 dalį, yra platesnė ir, iš tikrųjų, taip pat apima narkotikų laikymą asmeniniam vartojimui.

11 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Fuchs ir Köhler*, C-159/10 ir C-160/10, EU:C:2011:508, 30 punktas.

12 2009 m. kovo 5 d. Sprendimo *Kattner Stahlbau*, C-350/07, EU:C:2009:127, 24 ir 25 punktai.

25. Todėl Lenkijos vyriausybės pateikta informacija patvirtinama, kad nacionalinės teisės aktuose narkotikų laikymas asmeniniam vartojimui vertinamas taip pat, kaip narkotikų laikymas, susijęs su prekyba narkotikais, kuris baudžiamas pagal Pamatinio sprendimo 2004/757 2 straipsnio 1 dalies c punktą [13]. Be to, pagal Lenkijos teisę baudžiamąją bylą dėl narkotikų laikymo asmeniniam vartojimui galima nutraukti, jeigu byla yra susijusi su „nedideliu“ narkotikų kiekiu.

26. Remiantis suformuota jurisprudencija, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą dėl klausimų, susijusių su ES teise, tais atvejais, kai nacionalinių teismų nagrinėjamų bylų faktinėms aplinkybėms ES teisė tiesiogiai netaikoma, tačiau ES teisės akto nuostatos tapo taikytinos pagal nacionalinės teisės aktus, kuriuose priimant sprendimus dėl visiškai su vidaus klausimais susijusių situacijų laikomasi ES teisėje įtvirtinto požiūrio [14]. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga iš tikrųjų yra suinteresuota, kad, siekiant ateityje užkirsti kelią aiškinimo skirtumams, iš ES teisės perimtos nuostatos ar sąvokos būtų aiškinamos vienodai, neatsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis jos turi būti taikomos [15].

27. Manau, kad šioje byloje ta jurisprudencija taikoma, tačiau reikia, kad nacionalinis teismas patikrintų faktines aplinkybes. Pamatinis sprendimas 2004/757 į nacionalinę teisinę sistemą perkeliamas Įstatymu dėl kovos su narkomanija. Pagal to įstatymo 62 straipsnį situacijose, kurios priešingu atveju nepatektų į pamatinio sprendimo taikymo sritį, laikomasi tokio pat požiūrio, kuris nustatytas ES teisėje. Konkrečiau, pagal to įstatymo 62 straipsnio 2 dalį nusikalstamos veikos, susijusios su „dideliu narkotinių medžiagų kiekiu“, vertinamos taip pat, kaip ir nusikalstamos veikos sunkinančiomis aplinkybėmis. Suprantu, kad ta sąvoka reiškia Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte vartojamos sąvokos „didelis narkotikų kiekis“ perkėlimą į nacionalinę teisę. Laikymas asmeniniam vartojimui apibrėžiamas ir baudžiamas taip pat, kaip laikymas, kuris patenka į pamatinio sprendimo 2 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo sritį.

28. Šių nusikalstamų veikų sudėties požymiai apibrėžiami pamatiniame sprendime, todėl jie turi būti aiškinami vienodai, kaip ES teisės sąvokos. Pamatiniame sprendime sąvoka „didelis narkotikų kiekis“ neapibrėžiama. Todėl Teisingumo Teismas turi pateikti būtinas gaires dėl tos sąvokos reikšmės, kad ateityje būtų išvengta nevienodo aiškinimo.

29. Be to, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, atsižvelgiant į privalomą pamatinių sprendimų pobūdį, nacionalinės institucijos, įskaitant nacionalinius teismus, įpareigojamos nacionalinę teisę aiškinti atsižvelgiant į ES teisę. Todėl šie teismai, taikydami vidaus teisę, privalo ją aiškinti kuo labiau atsižvelgdami į atitinkamo pamatinio sprendimo tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas tame sprendime numatytas rezultatas [16].

30. Per teismo posėdį Ispanijos vyriausybė teigė, kad pamatinio sprendimo 4 straipsnio 2 dalies a punkte vartojama sąvoka „didelis narkotikų kiekis“ nėra reikšminga tais atvejais, kai narkotikai laikomi asmeniniam vartojimui. Atsižvelgdama į šios bylos aplinkybes, nepritariu tam argumentui. Taip yra todėl, kad nacionalinis teisės aktų leidėjas nusprendė vienodai vertinti laikymą asmeniniam vartojimui ir laikymą siekiant prekiauti. Todėl abiem atvejais svarbu išaiškinti sąvokos „didelis narkotikų kiekis“ reikšmę.

13 Žr. 1988 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta (Sutarčių serija, 1 582 t., p. 95). Šios konvencijos 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „[a]tsižvelgdama į Konstitucijos nuostatas ir pagrindinius savo teisinės sistemos principus, kiekviena Šalis imasi reikalingų priemonių, kad nacionaliniuose įstatymuose tyčinis bet kurios narkotinės priemonės arba psichotropinės medžiagos saugojimas, įsigijimas arba kultivavimas savo poreikiams, pažeidžiant 1961 metų konvencijos, 1961 metų konvencijos su pataisymais arba 1971 metų konvencijos nuostatas, būtų pripažintas nusikaltimu“. Ir Sąjunga, ir Lenkija yra šios konvencijos šalys.

14 Šiuo atžvilgiu žr. 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 53 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

15 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

16 2017 m. birželio 29 d. Sprendimo *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 31 punktas.

31. Ispanijos ir Švedijos vyriausybės teigė, kad Sprendime *Ullens de Schooten* [17] nustatyti principai šioje byloje netaikomi, nes nėra reikalo vienodai aiškinti sąvokas, kurių ES teisės aktų leidėjas nenorėjo apibrėžti priimdamas pamatinį sprendimą. Tačiau principas, kad ES teisę būtina aiškinti vienodai, taip pat taikomas aiškinant pamatinių sprendimų nuostatas [18]. Jeigu pagal ES teisės nuostatą valstybėms narėms suteikiama diskrecija ją įgyvendinti, autoritetingas ir vienodas tos ES teisės nuostatos reikšmės aiškinimas yra esminė pradinė priemonė ir labai svarbus nustatant diskrecijos ribas.

32. Bet kuriuo atveju, remiantis suformuota jurisprudencija, Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo srityje, kaip nustatyta SESV 267 straipsnyje, būtent nacionaliniai teismai, atsižvelgdami į konkrečius kiekvienos bylos ypatumus, turi savarankiškai įvertinti tiek prejudicinio sprendimo poreikį, kad jie patys galėtų priimti sprendimą nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, tiek Teisingumo Teismui pateiktų klausimų reikšmę. Todėl tais atvejais, kai nacionalinių teismų pateikti klausimai yra susiję su ES teisės nuostatos išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo turi į juos atsakyti [19].

33. Šiomis aplinkybėmis manau, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į pateiktus klausimus.

Dėl Chartijos taikymo

34. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia dėl kelių Chartijos straipsnių išaiškinimo, siekdamas nustatyti, ar jo aprašyta pagal nacionalinę teisę susidariusi situacija yra suderinama su ES teise.

35. Komisija savo rašytinėse pastabose abejoja dėl to, ar Chartija taikoma šioje byloje. Jos manymu, Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalis nėra ES teisę įgyvendinanti nuostata.

36. 51 straipsnio 1 dalyje aiškiai nustatyta, kad Chartijos nuostatos yra skirtos valstybėms narėms tik tais atvejais, kai jos įgyvendina ES teisę.

37. Pagal suformuotą jurisprudenciją „[Europos] Sąjungos teisės sistemoje užtikrinamos pagrindinės teisės gali būti taikomos visose situacijose, kurias reglamentuoja [ES] teisė, tačiau negali išeiti už šių situacijų ribų. Būtent todėl Teisingumo Teismas jau yra priminęs, kad, remiantis Chartija, jis negali vertinti nacionalinės teisės aktų, kurie nepatenka į [ES] teisės taikymo sritį. Tačiau, jei tokie teisės aktai patenka į [ES] teisės taikymo sritį, Teisingumo Teismas, gavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą, turi pateikti visas aiškinimo gaires tam, kad nacionalinis teismas galėtų įvertinti šių teisės aktų atitiktį pagrindinėms teisėms“. Teisingumo Teismas taip pat nurodė, jog „[k]adangi Chartija garantuojamų pagrindinių teisių turi būti laikomasi, kai nacionalinės teisės aktai patenka į [ES] teisės taikymo sritį, negali būti atvejų, kurie priskirtini [ES] teisei, tačiau netaikomos minėtos pagrindinės teisės. [ES] teisės taikymas lemia Chartija garantuojamų pagrindinių teisių taikymą“. „Kita vertus, kai teisinė situacija nepatenka į [ES] teisės taikymo sritį, Teisingumo Teismas neturi kompetencijos priimti dėl jos sprendimo, ir nurodytos Chartijos nuostatos *per se* negali pagrįsti šios kompetencijos“ [20]. Todėl sąvoka „Sąjungos teisės įgyvendinimas“, kaip ji suprantama pagal Chartijos 51 straipsnį, „siejama su Sąjungos teisės akto ir nagrinėjamos nacionalinės priemonės sąsaja, kuri išeina už sričių panašumo arba vienos srities netiesioginio poveikio kitai ribų“ [21].

17 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimas, C-268/15, EU:C:2016:874.

18 Žr., pvz., 2016 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 28 ir 30 punktus.

19 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 19 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

20 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 19, 21, 22 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija.

21 2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Paoletti ir kt.*, C-218/15, EU:C:2016:748, 14 punktas.

38. Akivaizdu, kad Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl pamatinio sprendimo aiškinimo neatsižvelgdamas į Chartiją, kuri yra ES pirminės teisės aktas [22]. Kaip jau paaiškinau šios išvados 26–28 punktuose, Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalimi į nacionalinę teisę perkeliamos nuostatos dėl nusikalstamos veikos sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusios su „dideliu narkotikų kiekiu“, kuri numatyta Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte. Todėl aišku, kad ta nuostata *yra* nacionalinės teisės aktas, kuris „patenka į ES teisės taikymo sritį“: iš tiesų, tai yra priemonė, kuria Lenkija „įgyvendina Sąjungos teisę“ (šiuo atveju tai yra pamatinis sprendimas), kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį.

39. Teisingumo Teismo priimtame sprendime dėl Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkto aiškinimo *atsižvelgiant į Chartiją* (neabejotinai) bus pateiktas to įstatymo 62 straipsnio 2 dalies išaiškinimas, kiek tai susiję su asmenimis, kuriems pateikti kaltinimai dėl prekybos „reikšmingu narkotinių medžiagų kiekiu“. Neginčytina, kad *tomis aplinkybėmis* valstybė narė yra įpareigota laikytis Chartijoje garantuojamų pagrindinių teisių. Siekdama visiško aiškumo, šioje vietoje pridursiu, kad pagal suformuotą jurisprudenciją prie Sutarčių pridėtame Protokole Nr. 30 [23] nekeliamas klausimas dėl Chartijos taikymo Lenkijoje ir juo nesiekiama Lenkijos Respubliką atleisti nuo pareigos laikytis Chartijos nuostatų [24].

40. Vėliau dar priminsiu, kad pamatinis sprendimas apima tik „sunkiausius su narkotikais susijusius nusikaltimus“ [25], taigi, jis taikomas prekybai, bet ne asmeniniam vartojimui. Dėl „sunkiausių su narkotikais susijusių nusikaltimų“ pažymėtina, kad atsakovo apsauga užtikrinama taikant reikalavimą, kad nusikalstamos veikos sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusios su „dideliu narkotikų kiekiu“, aiškinimas *privalo* atitikti Chartiją. Vis dėlto, Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalyje, kaip matėme, *nedaroma jokio skirtumo* tarp laikymo asmeniniam vartojimui ir laikymo prekybai. Nacionalinis teisės aktų leidėjas *nusprendė* abi situacijas vertinti visiškai vienodai.

41. Ar, atsižvelgiant į šias aplinkybes, teisiniu požiūriu teisinga tai, kad, nors Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalis *privalo* turėti su Chartija suderinamą reikšmę tais atvejais, kai asmenims pagal ją pateikiami kaltinimai dėl vienos iš „sunkiausių su narkotikais susijusių nusikalstamų veikų“ (prekybos narkotikais nusikalstama veika sunkinančiomis aplinkybėmis), lygiai ta pati nuostata gali turėti kitokią (*ex hypothesi*, su Chartija nesuderinamą) reikšmę tais atvejais, kai ja remiantis vykdomas kurio nors asmens baudžiamasis persekiojimas dėl *ne tokios* sunkios nusikalstamos veikos, būtent dėl *tokio pat kiekio* narkotikų laikymo asmeniniam vartojimui?

42. Būtent nacionalinis teismas galiausiai turės atsakyti į tą klausimą, atsižvelgdamas į savo nacionalinę ir konstitucinę teisę ir EŽTK reikalavimus. Apsiribosiu pateikdama tik dvi pastabas.

43. Pirma, man atrodo, kad toks rezultatas būtų keistas ir netinkamas. Pirmiausia kyla klausimų dėl tokio vertinimo baudžiamojoje teisėje nuoseklumo ir proporcingumo, įskaitant klausimus dėl teisinio saugumo, jeigu viename ir tame pačiame teisės akte nustatytos dvi radikaliai skirtingos reikšmės, atsižvelgiant į tai, ar teisės aktu remiamasi vykdant baudžiamąjį persekiojimą už i) didelio narkotikų kiekio, skirto prekybai, laikymą, ar ii) didelio narkotikų kiekio asmeniniam vartojimui laikymą. Todėl norėčiau atmesti galimybę, kad toks skirtumo darymas galėtų būti teisiškai teisingas.

22 Žr. ES sutarties 6 straipsnio 1 dalį: „Sąjunga pripažįsta [Chartijoje] išdėstytas teises, laisves ir principus; Chartija turi tokią pat teisinę galią, kaip ir Sutartys.“

23 Protokolas Nr. 30 dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos taikymo Lenkijos Respublikai ir Jungtinei Karalystei. To Protokolo 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Chartija neišplečia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ar jokio kito Lenkijos arba Jungtinės Karalystės teismo galimybių nustatyti, kad Lenkijos arba Jungtinės Karalystės įstatymai ar kiti teisės aktai, praktika ar veiksmai yra nesuderinami su pagrindinėmis teisėmis, laisvėmis ir principais, kuriuos ji iš naujo patvirtina“.

24 2019 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *A. K. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos nepriklausomumas)*, C-585/18, C-624/18 ir C-625/18, EU:C:2019:982, 85 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija. Taip pat žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *N. S. ir kt.*, C-411/10 ir C-493/10, EU:C:2011:865, 119 ir 120 punktus.

25 Pamatinio sprendimo 4 konstatuojamoji dalis (žr. 7 punktą).

44. Antra, akivaizdu, kad Teisingumo Teismas privalo pateikti nacionaliniam teismui gaires, kaip aiškinti Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punktą taip, kad jis atitiktų Chartiją. Jei Teisingumo Teismas to nepadarys, nacionalinis teismas neturės galimybės išspręsti savo nagrinėjamos bylos.

Prejudiciniai klausimai

45. Keturis pateiktus prejudicinius klausimus geriausia nagrinėti kartu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punktas kartu su to paties sprendimo 2 straipsnio 1 dalies c punktu ir atitinkamai Chartijos 20, 21 ir 49 straipsniuose nustatytais lygybės, nediskriminavimo bei nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principais, turi būti aiškinamas kaip draudžiantis nacionalinį teisės aktą, kuriame nusikalstama veika sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusi su „dideliu narkotikų kiekiu“, apibrėžiama ne remiantis kokiais nors objektyviais kriterijais (pvz., narkotikų laikymo tikslas), bet paliekant teisę šią sąvoką išaiškinti nacionaliniams teismams kiekvienoje byloje atliekant atskirą vertinimą.

Baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusią su „didelio narkotikų kiekio“ laikymu, taikymas ir už narkotikų laikymą, neįtrauktą į Pamatiniame sprendime 2004/757 išvardytų nusikalstamų veikų sąrašą

46. Pamatinio sprendimo 2004/757 2 straipsnio 1 dalies c punktas apima „narkotikų laikymą ar pirkimą“, siekiant vykdyti kurią nors 2 straipsnio 1 dalies a punkte išvardytą veiklą (sąrašas yra išsamus) [26]. Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta nusikalstama veika sunkinančiomis aplinkybėmis, už kurią „baudžiama įkalinimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 5–10 metų“, o 2 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose apibrėžtos nusikalstamos veikos yra susijusios su „dideliu narkotikų kiekiu“. Pagal 2 straipsnio 2 dalį į pamatinio sprendimo taikymo sritį neįtraukiama 2 straipsnio 1 dalyje apibūdinta veika, kai jos „kaltininkai tai darė“ išimtinai savo pačių asmeniniam vartojimui, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje [27].

47. Tačiau valstybės narės išlaiko laisvę didelio narkotikų kiekio laikymą asmeniniam vartojimui vertinti kaip nusikalstamą veiką sunkinančiomis aplinkybėmis. Pamatiniame sprendime nurodyta, kad juo nustatomos „būtiniausios nuostatos dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje“ [28]. Todėl valstybės narės iš esmės gali nustatyti griežtesnius reikalavimus, palyginti su šiais būtiniausiais reikalavimais.

48. Pamatinio sprendimo 4 konstatuojamojoje dalyje pateikiamas naudingas paaiškinimas, kad „[s]u asmeniniu vartojimu susijusio tam tikro elgesio neįtraukimas į [Pamatinio sprendimo 2004/757] taikymo sritį nereiškia, kad Taryba valstybėms narėms rekomenduoja taip spręsti šiuos kitus atvejus savo nacionaliniuose teisės aktuose“. Iš konstatuojamosios dalies matyti pamatinio sprendimo teisėkūros istorija. Europos Parlamentas iš dalies pakeitė siūlomą pamatinį sprendimą įtraukdamas 2 straipsnio 2 dalį, kad būtų atsižvelgta į proporcingumo principą. Jis paaiškino, kad pagal pakeitimą valstybėms narėms pageidaujant jos galėtų numatyti bausmes už asmeninį vartojimą, tačiau joms tokia pareiga nebuvo nustatyta pamatiniame sprendime [29]. Pritariu šiai analizei. Vadinasi, valstybės narės gali laisvai kriminalizuoti narkotikų laikymą asmeniniam vartojimui, nustatyti šios nusikalstamos veikos sudėties požymius ir numatyti už ją bausmes.

26 Būtent „narkotikų gaminimą, gamybą, gavybą, ruošimą, pasiūlymą, pasiūlymą turint tikslą parduoti, platinimą, pardavimą, pristatymą bet kokiomis sąlygomis, pardavimą tarpininkaujant, siuntimą, siuntimą tranzitu, gabenimą, importavimą ar eksportavimą“.

27 Tam tikra 2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta veikla, atrodo, bet kuriuo atveju yra nesuderinama su laikymu asmeniniam vartojimui (pasiūlymas, pasiūlymas turint tikslą parduoti, platinimas, pardavimas, pristatymas, pardavimas tarpininkaujant, siuntimas, siuntimas tranzitu).

28 Taip pat žr. 3 konstatuojamąją dalį.

29 Europos Parlamento pranešimas dėl pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo, nustatančio būtiniausius nusikalstamų veikų sudėties požymius ir sankcijas narkotinių medžiagų prekybos srityje, A5-0095/2004, 2004 m. vasario 23 d., p. 6.

49. Todėl darau išvadą, kad Pamatinio sprendimo 2004/757 2 straipsnio 1 dalies c punktu ir 2 dalimi ir 4 straipsnio 2 dalies a punktu valstybėms narėms nedraudžiama baudžiamąją atsakomybę už nusikalstamą veiką sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusią su didelio narkotikų kiekio laikymu prekybos tikslais, kaip apibrėžta toliau, taikyti ir už narkotikų laikymą, kuris neįtrauktas į tame pamatiniame sprendime išvardytų nusikalstamų veikų sąrašą.

Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte vartojama sąvoka „didelis narkotikų kiekis“ ir lygybės, nediskriminavimo bei nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principai

50. Ar Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte vartojamos sąvokos „didelis narkotikų kiekis“ aiškinimas, atsižvelgiant į šiuos principus, reiškia, kad negali susidaryti situacija, kurioje tos sąvokos apibrėžtį, ją perkeliant į nacionalinę teisę, nustato ne teisės aktų leidėjas, bet nacionaliniai teismai, kiekvienoje byloje pateikdami konkretų jos išaiškinimą?

51. Pamatiniame sprendime 2004/757 neapibrėžiama sąvoka „didelis narkotikų kiekis“, kuri vartojama 4 straipsnio 2 dalies a punkte ir reiškia sunkinančias aplinkybes, dėl kurių už nusikalstamas veikas, kurių sudėties požymiai nustatyti pamatiniame sprendime, skiriamos griežtesnės bausmės.

52. Pamatinio sprendimo 2004/757 paskirtis – nustatyti būtiniausias taisykles dėl nusikalstamų veikų, susijusių su neteisėta prekyba narkotikais, sudėties požymių ir bausmių už šias veikas [30]. Tuo metu pamatiniai sprendimai buvo naudojami siekiant suderinti tose teisės srityse galiojusius valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus. Tokie sprendimai buvo privalomi atsižvelgiant į siektinus rezultatus, tačiau valstybės narės galėjo savo nuožiūra pasirinkti formą ir būdus [31].

53. Todėl Pamatiniu sprendimu 2004/757 valstybėms narėms nustatomas būtiniausias reikalavimas savo baudžiamojoje teisėje numatyti sunkinančią aplinkybę, tačiau šio reikalavimo įgyvendinimo formą ir būdus jos pasirenka savo nuožiūra. Valstybių narių taip pat buvo reikalaujama užtikrinti, kad už tokias nusikalstamas veikas skiriamos bausmės būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios [32]. 9 konstatuojamojoje dalyje jos taip pat raginamos užtikrinti veiksmų kovojant su neteisėta prekyba narkotikais veiksmingumą.

54. Šioje byloje Teisingumo Teismui pateikta informacija nebuvo itin naudinga nustatant tokią sąvokos „didelis narkotikų kiekis“ apibrėžtį, pagal kurią būtų taikoma Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkte apibūdinta nusikalstama veika sunkinančiomis aplinkybėmis. Atsižvelgdama į tam tikras išimtis, siūlau šiuos orientacinius samprotavimus, kokia tai sąvokai turi būti suteikta konkreti reikšmė.

55. Pirma, „didelis kiekis“ iš dalies gali būti apibūdinamas vadovaujantis priešinga apibrėžtimi: mažas narkotikų kiekis, kuris, tikėtina, patenkintų juos laikančių asmenų asmeninius poreikius. Kiekis, kurio vienam asmeniui pakaktų daugiausia kelioms savaitėms, nėra „didelis kiekis“. Atvirkščiai, kiekis, kurio vienam narkotikus vartojančiam asmeniui pakaktų metams, *yra* „didelis kiekis“ ir iš tikrųjų gali reikšti, kad narkotikai skirti ne asmeniniam vartojimui, bet prekybai.

56. Antra, manau, kad galima daryti visai įtikinamą išvadą, jog asmuo turi „didelį narkotikų kiekį“, jeigu nustatoma, kad narkotikus sudaro *arba* įvairūs skirtingi narkotikai, kurių turimas kiekis yra nedidelis, *arba* labai didelis vienos rūšies narkotiko kiekis. Vėlgi, mano manymu, abiem atvejais tai reikštų, kad narkotikai laikomi veikiau prekybos tikslais, o ne asmeniniam vartojimui.

30 Europos Sąjungos sutarties 31 straipsnio 1 dalies e punkte įtvirtintas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis nustatomos *būtiniausios* taisyklės, galiojančios tam tikrose baudžiamosios teisės srityse, įskaitant prekybą narkotikais. Taip pat žr. Pamatinio sprendimo 2004/757 3 konstatuojamąją dalį.

31 Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktas. Taip pat žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, 56 punktą.

32 Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 1 dalis.

57. Trečia, manau, kad „kiekį“ būtų prasmingiau vertinti atsižvelgiant ne į svorį, bet į „dozę“, kurios reikia vienkartiniam „apsvaigimui“ sukelti naudojant konkretų narkotiką. Skirtingi narkotikai sukelia nevienodą psichotropinį poveikį. Asmenys, turintys kovai su narkotikų prekyba būtinų techninių žinių, gali nustatyti patikimas rekomendacijas dėl tos „dozės“ reikšmės atsižvelgiant į įprastą narkotikų vartojimą ir praplėsti tas rekomendacijas, kai ir jeigu (deja) sukuriami nauji narkotikai. Tuomet bus galima palyginti sąvokos „didelis kiekis“ reikšmę (kaip ir skirtingų rūšių narkotikus), jeigu jis bus nurodytas *dozių* skaičiumi, tačiau gali reikšti gana skirtingą kiekvieno narkotiko kiekį, jei jis būtų vertinamas pagal *svorį*.

58. Atsižvelgdamos į šias aplinkybes, valstybės narės turi plačią diskrecijos teisę nustatyti tikslius skaičius, kuriais remdamosi savo teritorijoje pagrindžia sąvoką „didelis narkotikų kiekis“. Tačiau jos privalo užtikrinti, kad baudžiamojo įstatymo taikymą būtų galima pagrįstai nuspėti [33] ir kad būtų užtikrintas pamatinio sprendimo veiksmingumas.

59. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad dėl valstybių narių diskrecijos, kuria jos naudojasi į nacionalinę teisę perkeldamos sąvoką „didelis narkotikų kiekis“, pagal įvairių valstybių narių baudžiamuosius įstatymus gali būti taikomi skirtingi režimai. Be to, dėl šioje byloje nagrinėjamų nacionalinių taisyklių netikslumo panašiomis aplinkybėmis nusikalstamas veikas padarę asmenys gali būti vertinami skirtingai [34].

60. Dėl pirmojo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduoto klausimo pažymėtina, kad pamatiniu sprendimu nesiekiama visiškai suderinti nuostatų dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių, kurios patenka į pamatinio sprendimo taikymo sritį. Vadinasi, negalima teigti, kad skirtingomis nacionalinėmis perkėlimo į nacionalinę teisę priemonėmis pažeidžiami lygybės ir nediskriminavimo principai [35].

61. Dėl antrojo klausimo pažymėtina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, pagal lygybės ir nediskriminavimo principus reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas [36].

62. Atsižvelgiant į šioje byloje Teisingumo Teismui pateiktą informaciją, neatrodo, kad Įstatyme dėl kovos su narkomanija panašios situacijos vertinamos nevienodai. Be to, tai, kad nacionaliniai teismai, aiškindami nacionalinį įstatymą, naudojasi tam tikra diskrecijos laisve, savaime nereiškia tų principų pažeidimo.

63. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo apibūdintą situaciją reikėtų vertinti atsižvelgiant į nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principą, kaip jis įtvirtintas Chartijos 49 straipsnyje. Chartija taikoma dėl to, kad viena ir ta pačia nacionalinio įstatymo nuostata (Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 2 dalis) į nacionalinę teisę perkeliamas pamatinio sprendimo 4 straipsnio 2 dalies a punktas *ir* ji taikoma situacijoms (laikymas asmeniniam vartojimui), kurios nepatenka į pamatinio sprendimo taikymo sritį (žr. šios išvados 36 ir kitus punktus).

64. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar situacija, kurioje nacionaliniame įstatyme nepateikiama sąvokos „didelis narkotinių medžiagų kiekis“ apibrėžtis ir jurisprudencijoje ta sąvoka ne visada aiškinama vienodai, yra suderinama su tuo principu.

33 Žr. šios išvados 66 ir paskesnius punktus.

34 Primenu, kad pagal Įstatymo dėl kovos su narkomanija 62 straipsnio 1 dalį už neteisėtą narkotikų laikymą skiriama „laisvės atėmimo bausmė iki trejų metų“, o pagal to įstatymo 62 straipsnio 2 dalį už „didelį narkotikų kiekį“ skiriama „laisvės atėmimo bausmė nuo vienų iki dešimties metų“ (žr. šios išvados 10 punktą).

35 Šiuo atžvilgiu žr. 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, 59 punktą.

36 2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 63 punktas ir 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, 56 punktas.

65. Savo rašytinėse pastabose Lenkijos vyriausybė patvirtino, kad nacionaliniame įstatyme iš tikrųjų neapibrėžiamas „didelis narkotinių medžiagų kiekis“. Lenkijos vyriausybė teigia, kad taip teismams sudaromos sąlygos išnagrinėti kiekvienos konkrečios bylos susijusias aplinkybes, kurios turi esminę reikšmę siekiant tinkamai įvertinti, ar buvo laikomas „didelis narkotinių medžiagų kiekis“. Tai darydami, nacionaliniai teismai privalo taikyti *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) praktikoje suformuotus principus. Teismo posėdyje Lenkijos vyriausybė paminėjo to teismo praktiką, suformuotą 2009 m rugsėjo 23 d., kurioje nustatytos tam tikros rekomendacijos, kaip įvertinti, ar konkrečios bylos aplinkybės buvo susijusios su „dideliu narkotinių medžiagų kiekiu“.

66. Nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas ir papildomi reikalavimai, susiję su nuspėjamumu, tikslumu ir negaliojimu atgaline data, turi esminę reikšmę tiek ES, tiek nacionalinėse teisės sistemose. Tas principas yra nustatytas Chartijos 49 straipsnyje, tačiau jis taip pat yra valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų sudedamoji dalis [37].

67. Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį jos 49 straipsnyje garantuojama teisė turi tokią pat reikšmę ir jos taikymo sritis yra tokia pat, kaip ir pagal EŽTK garantuojamos teisės, įskaitant Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – Strasbūro teismas) jurisprudenciją [38].

68. Pagal nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principą baudžiamojo įstatymo nuostatos privalo atitikti tam tikrus prieinamumo ir nuspėjamumo reikalavimus, kiek tai susiję su nusikalstamos veikos apibrėžtimi ir bausmės nustatymu [39].

69. Reikalavimas, kad įstatymas turi būti tikslus, kuris yra susijęs su principu *nullum crimen, nulla poena sine lege*, reiškia, kad įstatyme turi būti aiškiai numatyti pažeidimai ir už juos taikomos bausmės. Ši sąlyga laikoma įgyvendinta, jei asmuo iš atitinkamos nuostatos teksto ir prireikus iš teismų pateikto išaiškinimo gali žinoti, kurie veiksmai ar neveikimas užtraukia baudžiamąją atsakomybę [40].

70. Strasbūro teismas paaiškino, kad „dėl visuotino įstatymų taikymo principo, teisės aktų formuluotė ne visada yra tiksli. Tai reiškia, kad dauguma įstatymų neišvengiamai yra suformuluoti daugiau ar mažiau neapibrėžtais terminais, o jų aiškinimas ir taikymas priklauso nuo praktikos. Todėl bet kurioje teisės sistemoje, nepaisant to, kaip aiškiai suformuluota teisės nuostata, įskaitant baudžiamosios teisės nuostatą, teisminio aiškinimo aspektas yra neišvengiamas. Visada bus poreikis išaiškinti abejotinus klausimus ir prisitaikyti prie kintančių aplinkybių. Nors tikrumas yra ypač pageidautinas, jis gali lemti pernelyg didelį griežtumą, o įstatymas privalo atitikti besikeičiančias aplinkybes. Įstatymas vis tiek gali atitikti „nuspėjamumo“ reikalavimą, jeigu atitinkamas asmuo gali būti priverstas pasinaudoti specialistų patarimais, siekdamas konkretaus atvejo aplinkybėmis tinkamai įvertinti pasekmes, kurių gali atsirasti dėl tam tikro veiksmo [41]. Be to, „tikslumo lygis, kurio reikalaujama vidaus teisės akte, kuriame bet kuriuo atveju negali būti numatytos visos įmanomos aplinkybės, gerokai priklauso nuo atitinkamo teisės akto turinio, srities, kurioje jį numatyta taikyti, ir subjektų, kuriems jis skirtas, statuso“ [42].

71. Tuo atžvilgiu Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas „negali būti aiškinamas taip, kad juo draudžiama jurisprudencijoje laipsniškai aiškinti baudžiamosios atsakomybės taisykles, jei tokį aiškinimą galima protingai numatyti“ [43].

37 2017 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *M. A. S. ir M. B.*, C-42/17, EU:C:2017:936, 51–53 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija.

38 Žr. su Pagrindinių teisių chartija susijusius išaiškinimus, OL C 303, 2007, p. 17.

39 2017 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *M. A. S. ir M. B.*, C-42/17, EU:C:2017:936, 55 punktas ir nurodyta Strasbūro teismo jurisprudencija.

40 2017 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *M. A. S. ir M. B.*, C-42/17, EU:C:2017:936, 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

41 2014 m. liepos 15 d. EŽTT sprendimo *Ashlarba prieš Gruziją*, CE:ECHR:2014:0715JUD004555408, 34 punktas.

42 2009 m. sausio 15 d. EŽTT sprendimo *Association of Citizens Radko & Paunkovski prieš buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją*, CE:ECHR:2009:0115JUD007465101, 54 punktas.

43 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 167 punktas.

72. Iš ką tik pacituotos jurisprudencijos matyti, jog pagal nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principą reikalaujama, kad: i) įstatyme būtų aiškiai apibrėžtos nusikalstamos veikos ir už jas skiriamos bausmės; ii) jis turi būti prieinamas ir nuspėjamas; iii) tai, kad tam tikras nuostatas turi išaiškinti teismas, automatiškai nereiškia, kad tie reikalavimai nėra įvykdyti (įskaitant baudžiamąsias bylas); iv) tikslumo lygis, kurio reikalaujama iš vidaus teisės aktų, gerokai priklauso nuo tokio teisės akto pobūdžio ir aplinkybių; v) tai reiškia, kad, nors, pavyzdžiui, dėl konstitucinių nuostatų pobūdžio gali būti pateisinamas mažesnis tikslumas [44], baudžiamajame įstatyme, kuriame dažnai numatomos griežtesnės laisvės atėmimo bausmės, būtina užtikrinti didesnį tikslumo lygį; vi) leidžiama laipsniškai tikslinti baudžiamosios atsakomybės taisykles teikiant išaiškinimus jurisprudencijoje, jeigu tie išaiškinimai yra pagrįstai nuspėjami; vii) tačiau atitinkamas asmuo privalo turėti galimybę įvertinti (įskaitant tinkamas teisines konsultacijas tiek, kiek jos yra pagrįstos atsižvelgiant į aplinkybes) pasekmes, kurias gali sukelti atitinkamas veiksmas, ir kokie veiksmai arba neveikimas jam užtrauks baudžiamąją atsakomybę.

73. Manau, kad paskutinis punktas taip pat apima galimą asmens baudžiamosios atsakomybės masto įvertinimą ir visų pirma tai, ar bus laikoma, kad yra sunkinančių aplinkybių, dėl kurių gali būti skirtos griežtesnės bausmės ir kurios gali lemti šių bausmių rimtumą.

74. Nacionalinis teismas turi įvertinti, ar jo apibūdinta situacija, kurioje sąvoka „didelis narkotinių medžiagų kiekis“ Įstatyme dėl kovos su narkomanija nėra apibrėžta, tačiau teismai ją aiškina kiekvienu konkrečiu atveju, leidžia asmeniui žinoti, kokie veiksmai arba neveikimas užtrauks jam baudžiamąją atsakomybę, ir tokios atsakomybės mastą.

75. Kelių instancijų teismų hierarchija, ryšiai ir tarpusavio sąveika apibrėžiama kiekvienos valstybės narės teisės sistemoje. Atsižvelgdama į šias aplinkybes ir šiek tiek nedrąsiai siūlau šias bendro pobūdžio rekomendacines pastabas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kuris vykdo tą užduotį.

76. Iš informacijos, kurią Teisingumo Teismui pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad nacionalinių teismų praktikoje nuo 1997 m. (t. y. prieš priimant pamatinį sprendimą ir Įstatymą dėl kovos su narkomanija) iki 2012 m. apibrėžiant „didelį narkotinių medžiagų kiekį“ buvo taikomas kiekybinis kriterijus, susijęs su asmenų, kuriems atitinkamų narkotikų kiekis galėtų suteikti vienkartinį „apsvaigimą“, skaičiumi. Tačiau, pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, naudojamas orientacinis skaičius yra nevienodas [45]. Nacionaliniai teismai šias taisykles papildė išsamesniais kriterijais [46].

77. Lenkijos vyriausybė atkreipė dėmesį į aukštesnės instancijos teismų vaidmenį užtikrinant vienodą baudžiamosios teisės taikymą. Jis atkreipė Teisingumo Teismo dėmesį į (2006–2018 m.) suformuotą *Sąd Najwyższy* praktiką, kurioje „didelis narkotinių medžiagų kiekis“ apibrėžiamas pateikiant nuorodą į vieną kiekybinį kriterijų, t. y. kiekis, kuriuo vienu ir tuo pat metu galima patenkinti ne mažiau kaip kelių dešimčių narkotikus vartojančių asmenų poreikius. Be to, jis taip pat nurodė keletą papildomų ar pagalbinių kriterijų, pavyzdžiui, produkto svorį, jo rūšis (lengvasis arba stiprusis narkotikas) ir ar jis buvo skirtas prekybai, ar asmeniniam vartojimui. Savo 2009 m. rugsėjo 23 d. sprendime *Sąd Najwyższy* taip pat pareiškė, kad „*Sąd Najwyższy* bandymas sukurti kvaziteisinę [tos sąvokos] apibrėžtį reikštų neleistiną teisės aktų leidėjo prerogatyvos įgyvendinimą“ ir kad „nė vienas *Sąd Najwyższy* sukurtas [pavyzdinis] modelis negalėtų apimti visų galimų ateities situacijų, atsižvelgiant į dabartinį technologinės pažangos tempą (ir gaminamus naujus sintetinius narkotikus, kurie yra dar pavojingesni žmonių gyvybei ir sveikatai, ir gali sukelti pageidaujamą poveikį naudojant vis mažesnius kiekius)“.

44 1999 m. gegužės 20 d. EŽTT sprendimo *Rekvényi prieš Vengriją*, CE:ECHR:1999:0520JUD002539094, 34 punktas.

45 Teisingumo Teismui pateikti skaičiai apėmė tiek „ne mažiau kaip kelias dešimtis asmenų“, tiek „keletą šimtų asmenų“, „keletą tūkstančių“ arba „2 000 dozių“.

46 Pavyzdžiui, narkotikų kiekis, kuris galėtų patenkinti ne mažiau kaip kelių dešimčių narkotikus vartojančių asmenų poreikius, arba nustatoma, ar apskritai įmanoma paimti rastų narkotikų kiekį ir ar, atsižvelgiant į narkotiko rūšį, jis galėtų sukelti apsvaigimą.

78. Laipsniškas baudžiamosios teisės plėtojimas pasitelkiant teisminę teisėkūrą yra įsišaknijusi ir būtina Europos teisinės tradicijos dalis [47]. Tai ypač pasakytina tais atvejais, kai reikia įvertinti su tokiomis medžiagomis kaip narkotikai susijusias aplinkybes. Įvairių tipų narkotikų pobūdis, rūšis, poveikis ir būdingosios savybės lemia tai, kad sudėtinga nustatyti universalią apibrėžtį, susijusią su tų medžiagų „didelio kiekio“ kiekybine išraiška. Kaip konstatavo Strasbūro teismas, „būtinybė išvengti pernelyg didelio griežtumo ir prisitaikyti prie kintančių aplinkybių reiškia, kad dauguma įstatymų neišvengiamai formuluojami vartojant daugiau ar mažiau abstrakčius terminus“. Tokių teisės aktų aiškinimas ir taikymas priklauso nuo praktikos [48].

79. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, situacija, kai remiantis žemesnės instancijos teismų praktika, asmuo negali žinoti, ar laikomo narkotikų kiekio, kurio pakanka apsvaigti kelioms dešimtims asmenų, užtenka tam, kad būtų pripažinta, jog nusikalstama veika buvo padaryta sunkinančiomis aplinkybėmis, ir ar ta nusikalstama veika laikoma padaryta laikant kiekį, kurių pakanka keliems šimtams (ar, tiesą sakant, tūkstančiams) asmenų, mano manymu, negali atitikti nuspėjamumo kriterijaus. Tai viršytų lankstumo, kuris yra būtinas siekiant išvengti per didelio griežtumo ir prisitaikyti prie besikeičiančių aplinkybių, lygį. Jeigu nacionalinio teismo pateiktame prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytos faktinės aplinkybės yra teisingos, nemanau, kad *Sąd Najwyższy* praktikoje nustatytas suderintas kriterijus sudaro galimybes pagrįstai nuspėjamai taikyti baudžiamąjį įstatymą. *Sąd Najwyższy* tai pat nurodė neketinantis išsamiau apibrėžti sąvokos „didelis narkotinių medžiagų kiekis“, nes taip uzurpuotų teisės aktų leidėjo vaidmenį [49]. Šiomis aplinkybėmis nevaržoma nacionalinių teismų laisvė kiekvienoje konkrečioje byloje aiškinti sunkinančią aplinkybę, susijusią su „reikšmingo [narkotikų] kiekio“ reikšme, yra nesuderinama su nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principu.

80. Todėl darau išvadą, kad Pamatinio sprendimo 2004/757 4 straipsnio 2 dalies a punkto aiškinimas atsižvelgiant į lygybės, nediskriminavimo ir nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principus apima situaciją, kurioje termino, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama sąvoka „didelis narkotikų kiekis“, apibrėžtį pateikia ne teisės aktų leidėjas, bet jis yra aiškinamas teismų praktikoje. Tačiau būtina, kad toks aiškinimas atitinkamam asmeniui sudarytų sąlygas įvertinti jo baudžiamosios atsakomybės buvimą ir mastą, jei būtų nustatyta, kad jis laiko tam tikrą kiekį narkotikų. Nacionalinių teismų atliekamas šios sąvokos aiškinimas kiekvienoje konkrečioje byloje, remiantis kriterijumi, kuris nenumato nuspėjamumo ir pagrįsto tikrumo, yra nesuderinamas su Chartijos 49 straipsnyje įtvirtintu nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principu. Būtent nacionalinis teismas turi nustatyti, ar ta situacija iš tikrųjų yra susijusi su jo nacionaline teisine sistema.

Išvada

81. Atsižvelgdama į visa tai, kas išdėstyta pirmiau, siūlau Teisingumo Teismui į *Sąd Rejonowy w Słupsku – XIV Wydział Karny* (Slupsko apylinkės teismas, XIV baudžiamųjų bylų skyrius, Lenkija) klausimą atsakyti taip:

– 2004 m. spalio 25 d. Pamatinio sprendimo 2004/757/TVR, nustatančio būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, 2 straipsnio 1 dalies c punktu ir 2 dalimi ir 4 straipsnio 2 dalies a punktu valstybėms narėms nedraudžiama baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką sunkinančiomis aplinkybėmis, susijusią su didelių narkotikų kiekių laikymu prekybos tikslais, kaip apibrėžta toliau, taikyti ir už narkotikų laikymą, kuris nepatenka į tame pamatiniame sprendime išvardytų nusikalstamų veikų sąrašą,

47 2013 m. spalio 21 d. EŽTT sprendimo *Del Río Prada prieš Ispaniją*, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 93 punktas.

48 2004 m. vasario 17 d. EŽTT sprendimo *Maestri prieš Italiją*, CE:ECHR:2004:0217JUD003974898, 26 punktas.

49 Žr. 77 punktą.

– Pamatinio sprendimo 2004/757/TVR 4 straipsnio 2 dalies a punkto aiškinimas atsižvelgiant į lygybės, nediskriminavimo ir nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principus apima situaciją, kurioje sąvoką „dideli narkotikų kiekiai“ perkeliant į nacionalinę teisę apibrėžtį pateikia ne teisės aktų leidėjas, bet ji yra aiškinama teismų praktikoje. Tačiau būtina, kad toks aiškinimas atitinkamam asmeniui sudarytų sąlygas įvertinti jo baudžiamosios atsakomybės buvimą ir mastą, jei būtų nustatyta, kad jis laiko tam tikrą kiekį narkotikų. Nacionalinių teismų atliekamas šios sąvokos aiškinimas kiekvienoje konkrečioje byloje, remiantis kriterijumi, kuris neužtikrina nuspėjamumo ir pagrįsto tikrumo, yra nesuderinamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnyje įtvirtintu nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principu. Būtent nacionalinis teismas turi nustatyti, ar iš tikrųjų tokia yra situacija nacionalinėje teisės sistemoje.